

Korralduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Korralduse muutmise

Korralduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 56 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib üldkorraldusega määrata oma haldusterritooriumil kindlaks kohad, kus ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud erandit. Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab kindlaks määratud kohtadest viivitamata asukohajärgset prefektuuri ja avalikkust.“;

2) paragrahvi 57² tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse §-de 55 ja 56 nõuete järgimise üle riikliku järelevalve teostamiseks võib käesolevas seaduses sätestatud alusel ja korras kohaldada:

1) korralduseorgan §-des 30, 31, 32, 34, 43, 44, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud erimeetmeid;

2) valla- või linnavalitsuse korralduseametnik (edaspidi *korralduseametnik*) lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatud erimeetmetele § 37 lõike 1 punktides 2 ja 3, §-des 38, 41 ja 42, § 46 lõike 1 punktides 5 ja 6, § 47 lõike 1 punktis 6 ning §-s 48 sätestatud erimeetmeid;

3) Politsei- ja Piirivalveamet lisaks käesoleva lõike punktis 1 nimetatud erimeetmetele §-des 33, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 47 ja 48 sätestatud erimeetmeid.

(2) Korralduseametnik võib käesoleva seaduse §-s 38 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel kontrollida alkoholi sisaldumist isiku väljahingatavas õhus indikaatorvahendiga.

(3) Korralduseametnik võib käesoleva seaduse §-s 41 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel tuvastada narkootilise, psühhotropse või muu joovastava aine esinemise isiku organismis indikaatorvahendi abil.

(4) Korralduseametnik võib käesoleva seaduse §-s 48 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel vaadata läbi üksnes isiku riided ja riietes oleva või kehal kantava asja. Isiku keha ja kehaõõnsuste läbivaatus on keelatud.

(5) Korralduseametnik võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel kasutada vahetut sundi.“;

3) seaduse 8. peatüki pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8. peatükk Rakendussätted“;

4) seaduse 8. peatükki täiendatakse §-ga 83¹ järgmises sõnastuses:

„§ 83¹. Käesoleva seaduse § 57² lõike 1 punkti 2 rakendamise järelehindamine

Siseministerium analüüsib 2029. aasta 1. jaanuariks käesoleva seaduse § 57² lõike 1 punktis 2 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmete kohaldamise mõju ja muudatuse eesmärgi saavutamist.“

§ 2. Karistusregistri seaduse täiendamine

Karistusregistri seaduses tehakse järgmised täiendused:

1) paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5⁴ järgmises sõnastuses:

„5⁴) käesoleva seaduse § 20 lõike 1 punktis 10 nimetatud juhul isiku valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnikuks nimetamisel või korrakaitseametniku kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse nõuetele vastavuse kontrollimisel;“;

2) paragrahvi 20 lõike 1 punkti 10 täiendatakse pärast arvu „5²“ tekstiosaga „ja 5⁴“.

§ 3. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 53⁵ lõiked 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Korrakaitseametnik kannab vormiriietust, millel on omavalitsusüksuse sümbol ja korrakaitseametniku ametitunnused. Korrakaitseametniku vormiriietus ei tohi eksitavalt sarnaneda riigi ametiasutuse ametniku vormiriietusega.

(2) Korrakaitseametniku vormiriietuse ja ametitunnuste kirjelduse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

2) seaduse 6¹. peatükki täiendatakse §-dega 53⁶–53¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 53⁶. Isik, kelle võib nimetada korrakaitseametnikuks

Korrakaitseametnikuks võib nimetada isiku:

- 1) kes on Eesti Vabariigi kodanik;
- 2) kellel on täielik teovõime;
- 3) kellel on vähemalt keskharidus;
- 4) kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud tasemel;
- 5) kelle kehaline ettevalmistus ja tervises seisund võimaldavad tal täita korrakaitseametniku ülesandeid;
- 6) kes ei ole sõltuvuses alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine tarvitamisest ja kellel ei ole raskekujulist psüühika-, isiksuse- või käitumishäiret;
- 7) kes sobib isiksuseomaduste ja kõlbluse poolest täitma korrakaitseametniku ülesandeid ning kelle käitumine ja eluviis ei ohusta tema enda või teise isiku turvalisust.

§ 53⁷. Isik, keda ei tohi nimetada korrakaitseametnikuks

Lisaks avaliku teenistuse seaduse §-s 15 nimetatud isikutele ei tohi nimetada korrakaitseametnikuks isikut:

- 1) keda on karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest, olenemata karistusandmete kustutamisest;
- 2) keda on karistatud vangistusega, olenemata karistusandmete kustutamisest;

- 3) kes on kriminaalmenetluses kahtlustatav või süüdistatav;
- 4) kellelt on võetud jõustunud kohtuotsusega ära politseiametnikuna töötamise õigus;
- 5) kes on distsiplinaarsüüteo toimepanemise eest avalikust teenistusest vabastatud, kui vabastamisest on möödas alla aasta, või
- 6) keda on karistatud korruptsioonivastases seaduses sätestatud süüteo eest.

§ 53⁸. Korrakaitseametniku väljaõpe ja täienduskoolitus

- (1) Korrakaitseametnik peab olema läbinud korrakaitseametniku väljaõppe ja talle peab olema antud korrakaitseametniku kutse.
- (2) Korrakaitseametniku kutse antakse ja kutsetunnistus väljastatakse kutseseaduses ettenähtud korras.
- (3) Korrakaitseametnik peab läbima üks kord kalendriaastas turvataktila ja vahetu sunni kohaldamise täienduskoolituse.
- (4) Nõuded korrakaitseametniku väljaõppele ja täienduskoolitusele kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53⁹. Korrakaitseametniku ja korrakaitseametniku kandidaadi tervisekontroll

- (1) Korrakaitseametniku kandidaat peab läbima tervisekontrolli, mille käigus tehakse kindlaks, kas ta vastab käesoleva seaduse § 53⁶ lõike 1 punktis 5 nimetatud terviseseisundi ja punktis 6 nimetatud tervisenõuetele.
- (2) Korrakaitseametnik peab läbima tervisekontrolli iga kolme aasta järel eelmise tervisetõendi väljaandmise kuupäevast arvates.
- (3) Korrakaitseametniku ja korrakaitseametniku kandidaadi tervisekontrolli korraldab ja tervisetõendi väljastab töötervishoiuarst, kaasates vajaduse korral eriarste.
- (4) Töötervishoiuarst võib meditsiinilise näidustuse korral muuta korrakaitseametniku tervisekontrolli käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sagedust.
- (5) Korrakaitseametniku tervisekontrolli rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest.
- (6) Korrakaitseametniku tervisenõuded ning korrakaitseametniku ja korrakaitseametniku kandidaadi tervisekontrolli korra ning tervisetõendi sisu ja vormi nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53¹⁰. Korrakaitseametniku vahetu sunni kohaldamise pädevus ning korrakaitseametnikule lubatud erivahendid ja teenistusrelvad

- (1) Korrakaitseametnik võib korrakaitseaduse ja ühistranspordiseaduse nõuete järgimise üle riikliku järelevalve teostamiseks kasutada füüsilist jõudu, erivahendit ja teenistusrelva korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
- (2) Korrakaitseametnikule on lubatud järgmised erivahendid:
 - 1) käerauad;
 - 2) sidumisvahend.

(3) Korrakaitseametnikule on lubatud järgmised teenistusrelvad ja nende alaliigid:

- 1) gaasirelv – gaasipihusti;
- 2) külmrelv – teleskoopnui.

(4) Korrakaitseametniku erivahendi ja teenistusrelva käitlemise ja väljastamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 53¹¹. Haldusjärelevalve korrakaitseametniku poolt vahetu sunni kohaldamise üle

(1) Korrakaitseametniku poolt vahetu sunni kohaldamise õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab haldusjärelevalvet Politsei- ja Piirivalveamet.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud haldusjärelevalve teostaja võib omavalitsusüksuse kontrollimisel kohaldada vahetut sunni korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud haldusjärelevalvele ei kohaldata Vabariigi Valitsuse seaduse § 75³.“;

3) seadust täiendatakse §-ga 70⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 70⁸. Käesoleva seaduse § 53⁸ lõike 1 rakendamise erisus

Valla- või linnavalitsuse ametniku võib nimetada korrakaitseametnikuks, ilma et tal oleks käesoleva seaduse § 53⁸ lõikes 1 nimetatud korrakaitseametniku kutse, tingimusel, et:

- 1) tema politseiteenistusest lahkumisest on käesoleva paragrahvi jõustumisel möödunud alla viie aasta;
- 2) talle antakse korrakaitseametniku kutse kolme aasta jooksul käesoleva paragrahvi jõustumisest arvates.“.

§ 4. Väärteomenetluse seadustiku § 45 täiendamine

Väärteomenetluse seadustiku § 45 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik karistusseadustiku §-s 262 ettenähtud väärteo puhul.“.

§ 5. Ühistranspordiseaduse täiendamine

Ühistranspordiseaduses tehakse järgmised täiendused:

1) paragrahvi 81 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) põhjendatud kahtluse korral kontrollida ja tuvastada sõitjatevedu teostava ühissõidukijuhi joobeseisundit.“;

2) paragrahvi 81 täiendatakse lõigetega 3¹–3⁴ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud riikliku järelevalve erimeetmetele kohaldada sõitjatevedu teostava ühissõidukijuhi kontrollimisel korrakaitseaduse § 37 lõike 1 punktis 1, §-des 38 ja 41 ning § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“.

(3²) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib korrakaitseaduse §-s 38 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel kontrollida alkoholi sisaldumist isiku väljahingatavas õhus indikaatorvahendiga.

(3³) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib korrakaitseaduse §-s 41 sätestatud riikliku järelevalve erimeetme kohaldamisel tuvastada narkootilise, psühhotroopse või muu joovastava aine esinemise isiku organismis indikaatorvahendi abil.

(3⁴) Valla- või linnavalitsuse korrakaitseametnik võib käesoleva seaduse § 80 lõikes 2 sätestatud riiklikus järelevalves ja käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud riikliku järelevalve erimeetmete kohaldamisel kasutada vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.“;

3) seadust täiendatakse §-ga 96² järgmises sõnastuses:

„§ 96². Käesoleva seaduse § 81 lõike 3¹ rakendamise järeelhindamine

Siseministeerium analüüsib 2029. aasta 1. jaanuariks käesoleva seaduse § 81 lõikes 3¹ nimetatud riikliku järelevalve erimeetmete kohaldamise mõju ja muudatuse eesmärgi saavutamist.“.

§ 6. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees
Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus 2024